

SATURNUS

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SATURNUS, LJUBLJANA

LETO XXVIII — ŠTEVILKA 4 — MAJ 1987

11 167.466

Manj režijcev, manj režije

Da smo v Sloveniji lani razdelili 24 milijard din, namenjenih za raziskovalno dejavnost, smo spravili v pogon 80 raziskovalnih skupnosti, ki imajo 500 organov upravljanja, v katerih dela nekaj čez 6.000 ljudi, ki so imeli (v letu 1985) 1.800 sej, za kar so porabili nad 20.000 delovnih dni.

Tako v slovenski raziskovalni skupnosti. Jugoslavija pa ima vsega 3.500 družbenopolitičnih skupnosti, 5.300 družbenopolitičnih organizacij, 8.300 sisov.

Vsa ta množica ljudi in delovne ure in skladovnice papirja in vse drugo, kar spada zraven, seveda ogromno stane. Komaj verjetno je, da bi točno število sploh kdo znal izračunati. Nič čudnega potem, da npr. Saturnus plača iz svojega dohodka petino za davke, in prispevke in da vsak zaposleni primakne še približno tretjino svojega osebnega dohodka. In nič čudnega, da za bolnišnice in zdravnike, inštitute in raziskovalce, šole in učitelje in druge, katerim je ta denar pravzaprav namenjen, še vedno premalo ostane.

Pa pustimo ta trenutek denar ob strani in se zamislimo ob stotisočih ljudeh, ki delajo v teh organizacijah in skupnostih. So to sami lenuhi, zajedalci družbe?

Če bi se lepega dne, ker nas to pač preveč stane, odločili, da bomo število teh ljudi zmanjšali na primer za dvajsetino, bi naredili sicer dobro delo, strošek pa bi ostal še vedno ogromen. Če bi to množico še bistveno bolj obtesali, pa bi v organizaciji, kakor je zastavljena, nujno zaškripalo.

Večina teh ljudi namreč vendarle dela in njihovo delo je potrebno, če ne spremenimo načina zbiranja podatkov, obdelave, odločanja, razdeljevanja.

V delovni organizaciji je treba razmišljati o podobnih stvareh, če se, tako kot v Saturnusu, lotimo zmanjševanja režije. Del pisarniških moči se je sicer gotovo nakuhal zato, ker nekateri niso dovolj prizadevno opravljali svojega dela. Zaradi »solidarnosti«, tiste pretirane, ki je najprej lastna že človeški naravi, v precejšnji meri pa jo podpira še naša zakonodaja, je bilo lažje zaposliti dodatne ljudi, kot pa premalo sposobne in premalo delavne zamenjati ali prisiliti, da v celoti izpolnjujejo svoje naloge. Letos predvideno zmanjšanje števila zaposlenih za 100 bo morda popravilo te vrste napak v preteklosti.

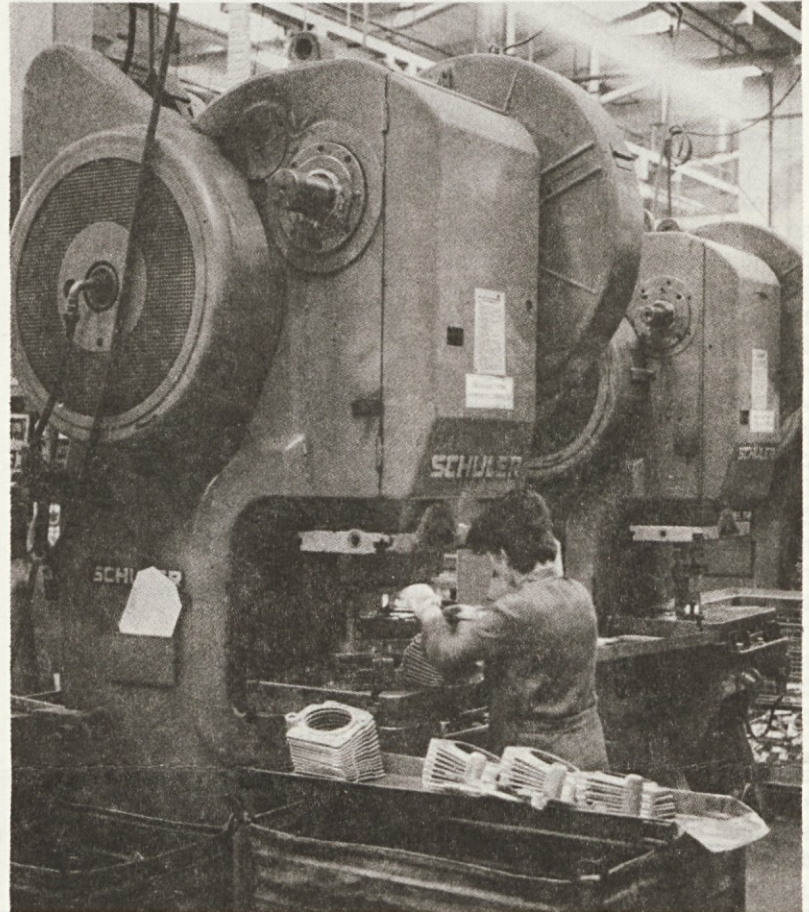
Pri nadaljnjem razmišljanju o režiji, ne samo o številu, temveč tudi o njeni učinkovitosti, pa bi se bilo dobro spomniti na vic o pastirju, ki je štel ovce tako, da jim je prešel noge in število delil s štiri. Kdo ve - če bi se potrudili v delovni organizaciji narediti kakšen podoben izračun, kot ga je nekdo za slovensko raziskovalno dejavnost, bi morda ugotovili, da je bil pastirjev postopek pravzaprav še enostaven. Dela sicer ne zapleta izključno naša lastna »ustvarjalnost« - a vsaj pri tej imamo možnost neposrednega ukrepanja. (VC)

Konec leta nas bo 100 manj

Če za merilo vzamemo delo po kakršnikoli normi, torej neposredno proizvodno delo, potem je v naši delovni organizaciji od vseh zaposlenih polovica režijcev. To je preveč za našo raven proizvodnje; razmišljanje o tem so spodbudile predvsem sedanje stroge omejitve mase osebnih dohodkov.

Zmanjševanja režije se bomo za začetek lotili »aktivistično«, kot pravi glavni direktor. Konec leta naj bi bilo v Saturnusu 100 zaposlenih manj kot zdaj. V naši delovni organizaciji se vsako leto zamenja 13% ljudi. Zmanjšanje števila zaposlenih, predvsem režijcev, naj bi dosegli z nenadomestitvijo nekaterih odhajajočih, njihovo delo pa naj bi prevzeli drugi delavci, ki so v Saturnusu že zaposleni.

S tem bi najprej prekinili sedanji trend naraščanja režije. Kasneje pa, pravi Jožko Čuk, nas čaka organizacijska preobrazba Saturnusa na temelju resne analize stanja in potreb. Doseči moramo, da bo vsak del poslovnega sistema usmerjen k skupno sprejetim ciljem.

Poenostaviti način nagrajevanja

Po pravilniku o stimulativnem nagrajevanju se ravnamo približno leto dni, željenih učinkov pa v tem času ni dosegel. Večina delavcev kljub spremenljivim faktorjem stimulacije nima občutka, da je višina njihovega osebnega dohodka odvisna od delovne uspešnosti. Približno tako so ugotavljali člani koordinacijske skupine, ki redno spremlja doseženo kolektivno uspešnost v tozkih in skupnih službah in usklajuje faktorje za izračunavanje stimulativnega dela OD.

V aprilu so se sestali posebej zato, da bi se pogovorili o učinkovitosti posameznih meril za ugotavljanje uspešnosti. Od štiridesetih, kolikor jih navaja pravilnik, jih uporabljajo skupno šestnajst za ugotavljanje kolektivne, skupinske in osebne uspešnosti. Kaže pa da je še teh preveč, saj so nekateri kazalci uspešnosti težko merljivi ali pa je težko ugotavljati, kdo ima nanje največji vpliv. Tako že doslej pri ocenjevanju kolektivne uspešnosti niso upoštevali reklamacij in doseganja asortimana.

Med merili osebne uspešnosti so pod vprašajem tista, ki so odvisna od ekonomske učinkovitosti tozdiv in delovne organizacije. Še naprej

in čimbolj dosledno pa naj bi se uveljavljala merila, kot je fizični obseg proizvodnje, izmet, plačana realizacija. Doseči moramo, da bodo tudi osebni dohodki delavcev v skupnih službah in tozdu 7, ki na obseg in kakovost proizvodnje najbolj vplivajo, bolj odvisni od proizvodnih rezultatov. V skupnih službah in v tozdu 7 pa naj bi se dosledneje uveljavljala osebna ocena.

To so bili prvi predlogi, koordinacijska komisija pa določila skupino petih (Miro Miklič, Aleksander Hunjadi, Andrej Oblak, Janez Bolta, Boris Šalej), ki morajo že v prvi polovici maja pripraviti predlog sprememb, ki jih bo nato obravnaval delavski svet.

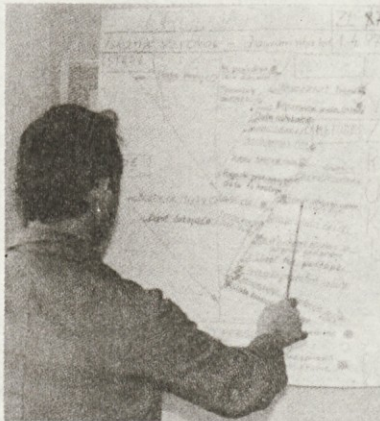
VEČ GLAV VEČ VE

Krožki za izboljšanje proizvodnje

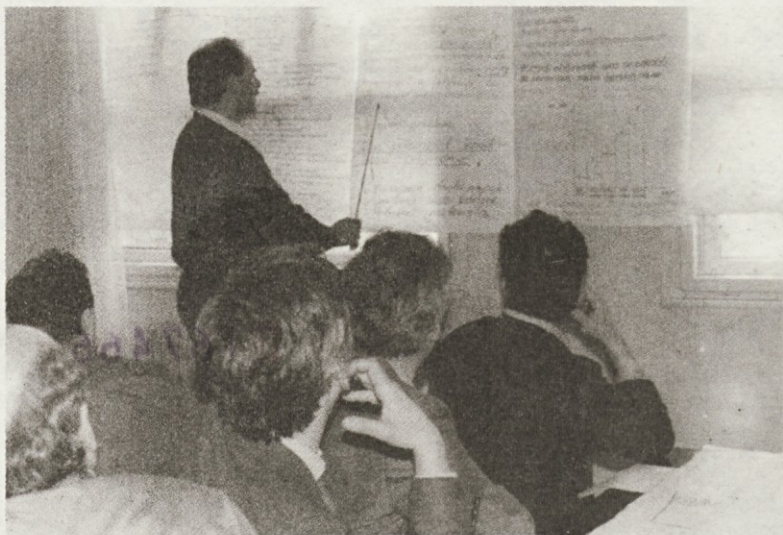
Veliko in vedno več govorimo, da je treba nenehno obnavljati in pridobivati novo znanje. To seveda drži, drži pa tudi, da v veliki meri ne znamo izkoristiti niti tistega znanja in pameti, ki jo že imamo. Dve delovni roki, naj bosta žuljavi ali popackani s črnilom, sta obvezno opremljeni z glavo; ta glava zna misliti in zares misli toliko bolj, kolikor bolj z izkušnjami spoznava, da razmišljanje vodi k uspehom.

Krožki za izboljšanje proizvodnje so majhne vodene skupine delavcev, ki se redno sestajajo, ugotavljajo probleme v svojih oddelkih, zbirajo podatke in skupno iščejo rešitve. Najprej na Japonskem, kasneje pa še drugod po svetu, so vzniknili prav iz spoznanja, da ostaja mnogo glav v procesih sodobne proizvodnje skoraj povsem prezrtih. Delovni procesi so danes tako razčlenjeni, da jih je z vrha praktično nemogoče obvladati v vseh podrobnostih; delavci, ki opravljajo le ozko specializirane naloge po predpisanih postopkih, pa zaradi zapletenosti celotnega procesa izgubljajo občutek pomembnosti svojega dela za doseganje končnega cilja.

Samoupravljanje, če se vsaj približuje svoji zamišljeni vsebini, lahko sicer delavcem »vrne« zavest o skupnem cilju in o vlogi njihovega dela; svojega znanja, izkušenj in ustvarjalnosti pa na delovnem me-

stu ne morejo izkoristiti, če za to niso uveljavljene ustrezne metode dela. Prav to pa je namen krožkov za izboljšanje proizvodnje: napake in njihove posledice naj se sistematično ugotavljajo tam, kjer nastajajo, in tam naj se začne iskati rešitve; delavci naj bodo tako organizirani in spodbujeni, da bodo z last-

Udeleženci 5-dnevnega seminarja so prikazali primer delovanja krožkov za izboljšanje proizvodnje. V Saturnusu se bodo poskusno oblikovali že v maju, za začetek po eden v vsakem tozdu.

nim razmišljanjem prispevali k zmanjševanju stroškov, rasti kvalitete, boljšim delovnim pogojem.

Krožki lahko ustvarijo ugodna tla za razvoj množične inventivne dejavnosti; že znotraj njih se lahko oblikuje vrsta koristnih predlogov. Čeprav gre za majhne izboljšave, lahko v seštevku prinesejo enako ali

celo več prihrankov kot ena velika inovacija. Z denarjem nemerljiv pa je psihološki učinek takega načina dela: delavcu nudi možnost, da se uveljavi kot osebnost in ne zgolj kot delovna sila.

Tudi v naši delovni organizaciji je padla odločitev, da bomo začeli uvajati krožke za izboljšanje proizvodnje. V marcu se je 19 Saturnužanov na 5-dnevnem seminarju seznanilo s temeljnimi pravili vodenja takih krožkov, sredi aprila pa je bil krajši seminar organiziran za vodilne in vodstvene delavce in za predsednike samoupravnih organov in DPO. Uvajanje in kasnejše delovanje krožkov, čeprav so zamišljeni kot metoda za animiranje najširšega kroga zaposlenih, mora biti namreč organizirano in ves čas deložno podpora in spodbude vodstvenih in vodilnih delavcev.

ZA VEČJO STORILNOST

Motivacijska srečanja v Avtoopremi

Bolj kot se bodo zaposleni zavedali skupnih ciljev in problemov, ki doseganje teh ciljev otežkočajo, bolj se bodo trudili vestno opravljati svoje delo - to je izhodiščno mnenje, ki je v februarju pripeljalo do motivacijskih sestankov organizatorjev proizvodnje v tozdih. Povsod je bila ukinitve delovnih sobot, ki zahteva toliko večjo rast storilnosti. Motivacijsko srečanje je bilo naprej zamišljeno kot izredni sestanek organizatorjev proizvodnje, vodilnih delavcev in vodij služb, ki na proizvodnjo najbolj vplivajo. V Avtoopremi pa so se takoj odločili, da enkratni pogovor ni dovolj in da se bodo srečevali vsak mesec.

Za njimi sta zdaj dve taki srečanja. Glavni direktor je organizatorje proizvodnje seznanil s trenutnim gospodarskim položajem tozda in delovne organizacije, nato pa so prečesali ukrepe za povečanje proizvodnje in ugotavljali, v kolikšni meri se uresničujejo in kaj je treba še storiti. Srečanja sta bili zaenkrat bolj informativnega značaja. Že samo dejstvo, da sodelujoči poročajo o delu v svojih oddelkih in da navedejo težave, ki delo ovirajo, pa po svoje prispeva k večji delovni prizadevnosti, meni vodja proizvodnje.

Nekateri sicer menijo, da so srečanja preširoka, tako po udeležbi kot po vsebini. Nerealno je pričakovati, da bodo samo načelni sklepi in evidentiranje pomanjkljivosti naredili čudeže. Taka srečanja pa so lahko iztočnica, da se začne

redno in solidneje preverjati opravljanje delovnih nalog na vseh ravneh. V sami proizvodnji so že uvedli spremembo, ki omogoča boljši pregled nad delom. Predelavci in izmenovodje imajo za vsak dan vpisane naloge in sproti morajo zapisovati, v kolikšni meri so jih opravili.

V marcu rekorna proizvodnja

V treh mesecih so v Avtoopremi povečali proizvodnjo v primerjavi z lansko za 9 % in za dobrih 5 % presegli plan. V marcu se jim je posrečil pravi skok - proizvodnja v višini 2,35 milijarde din po statističnih cenah je najvišja, ki so jo kdaj dosegli. Povečali so predvsem proizvodnjo za izvoz; plan so presegli skoraj za tretjino. V ta uspeh je resda vgrajeno veliko število nadur, popoldanskih in nočnih, vendar je bila fizična produktivnost kljub temu za dobrih 23 % višja ko v lanskem marcu, znatno pa je presegla tudi letošnjo januarsko in februarsko.

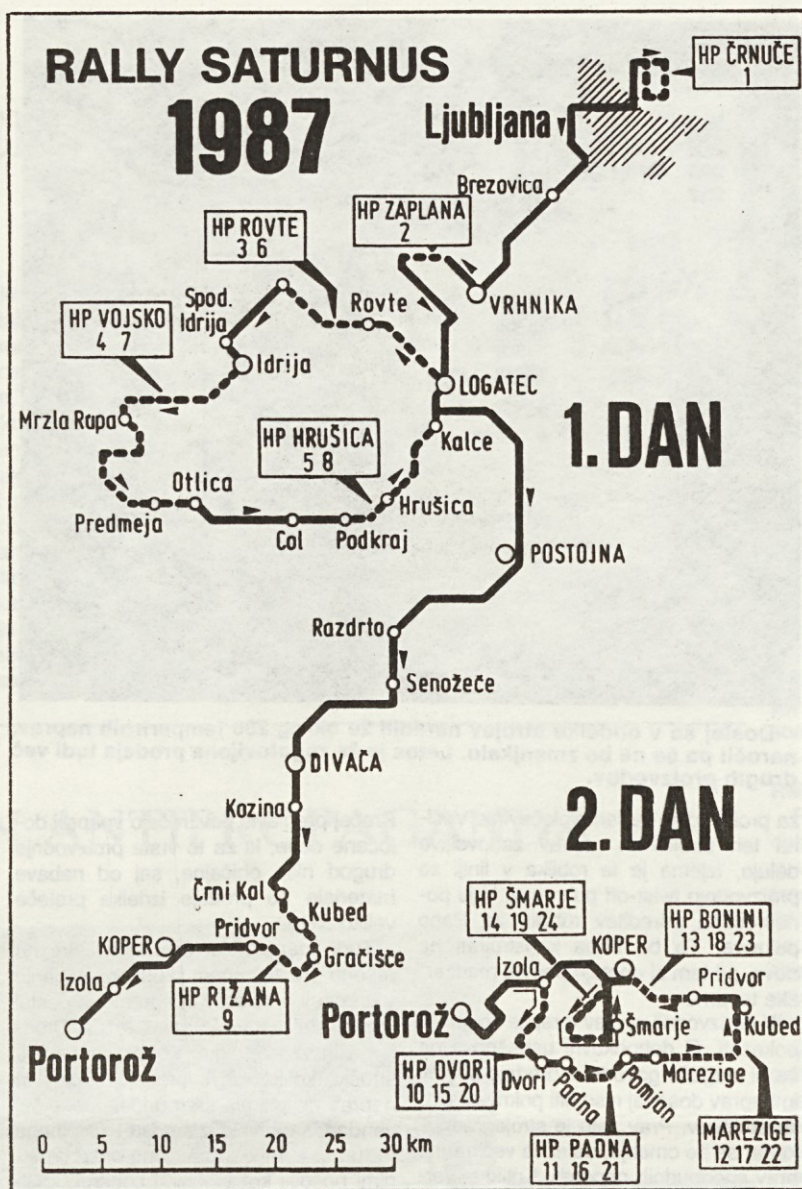
V tozdu pravijo, da je k takemu rezultatu poleg ukrepov v sami proizvodnji pripomoglo tudi boljše načrtovanje nabave; planer je ves čas spremljal stanje

zalog in je tako lahko predvidel zastoj, preden je do njega sploh prišlo. Redkeje zastoje bi omogočilo tudi vestnejše in redoljubnejše ravnanje z orodji in redno vzdrževanje, pri čemer seveda računajo na sodelovanje tozda 7. Šele organizacijski ukrepi lahko omogočijo trajno povečanje proizvodnje, kajti na obsežno nadurno delo ni mogoče računati v nedogled.

SATURNUS **144**

GLAS SATURNUSA izdaja delavski svet DO Saturnus v nakladi 2400 izvodov. Ureja ga uredniški odbor: Janko Erklavec, Bojan Falež, Ivo Frbežar, Brane Koleša, Jože Kopač, Marjan Kobal, Franc Levec, Marija Petranovič, Ludvik Poljanec, Slavko Mahne. Glavni in odgovorni urednik Vita Cajnko. Naslov uredništva: Saturnus, Ob železnici 16, 61110 Ljubljana, telefon 444-466 int. 225. Tiskano v Saturnusu - oddelek tiska na papir.

Po mnenju sekretariata za informiranje IS skupščine SRS, št. 412-1/72 z dne 8.9.1975, je glasilo oproščeno temeljnega davka na promet.

SATURNUS NA SEJMIH

Beograjski salon avtomobilov

Nastop na Salonu avtomobilov v Beogradu ima za proizvajalca, ki je kakorkoli povezan z avtomobilsko industrijo, svojo težo, tudi če vsako leto ne predstavi novosti. Gre za ustvarjanje vtisa, ponazoritev urejenosti in sposobnosti podjetja.

Videz razstavnega prostora igra pri tem pomembno vlogo. Domiselnost, kombinirana z estetskim čutom, lahko pritegne nepričakovano pozornost. Ne brez ponosa se v naši propagandi spominjajo, kako je pred leti obiskal Saturnusov razstveni prostor eden vodilnih iz firme BMW, s katero takrat še nismo imeli poslovnih stikov. Videz stojnice ga je pritegnil in svoje zadovoljstvo je kasneje izrazil tudi v prijaznem dopisu.

Avtooprema se ta čas najbolj ponaša z žarometom iz plastike, saj je to prvi korak na poti osvajanja te vrste žarometov, ki se v svetu vse bolj uveljavljajo. Središče razstavnega prostora je bil zato letos Peugeot 205 s prižganimi lučmi. Mimo njega so obiskovalci vstopali v prostor, kjer so bili razstavljeni izdelki Avtoopreme, žarometi, zadnje svetilke, smerniki, meglenke, kolesarska oprema.

Priprava na sejem zahteva veliko dela, tudi potem, ko je podoba stojnice idejno že dodelana. V Beogradu so trije mizarji in električar pod vodstvom dveh iz naše propagande brez odmora delali 4 dni, zadnji dan pred otvoritvijo celo do treh ponoči.

ČASOVNICA

(čas prvega tekmovalca)
22.5.1987

23.5.1987

I. START I. Ljubljana 15.41
HP-1, Ljubljana-Črnuče 16.04 (TV prenos)

II. START II. Ljubljana 18.01
HP-2 Vrhnika 18.34
HP-3 Logatec 19.07
HP-4 Idrija 20.10
HP-5 Podkraj 21.23
HP- Logatec 21.46
HP-7 Idrija 22.34
HP-8 Podkraj 23.47
HP-9 Rižana 01.40

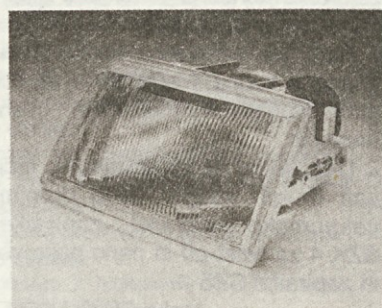
III. START III. Portorož 14.01
HP-10 Izola 14.24
HP-11 Padna 14.47
HP-12 Marezige 15.15
HP-13 Pridvor 15.38
HP-14 Olmo 16.01
HP-15 Izola 16.29
HP-16 Padna 16.52
HP-17 Marezige 17.20
HP-18 Pridvor 17.43
HP-19 Olmo 18.06
HP-20 Izola 18.34
HP-21 Padna 18.57
HP-22 Marezige 19.25
HP-23 Pridvor 19.38
HP-24 Olmo 20.11

IV. CILJ Portorož - Laguna - Hotel Bernardin 20.51

Končno izvozni katalog

Po treh letih smo dočakali nov izvozni katalog Saturnusove svetlobne opreme. Prejšnji je bil že precej pomanjkljiv, saj so v Avtoopremi prav v tem času vpeljali proizvodnjo nekaterih novih izdelkov. Še bolj zastarel je bil splošni katalog svetlobne opreme, ki ponuja mnoge izdelke, ki smo jih v Saturnusu že opustili ali močno spremenili.

Novi katalog bo nadomestil oba prejšnja, saj so vanj vključeni vsi izdelki Avtoopreme, tudi tisti, ki se prodajajo le na domačem tržišču.

Zaenkrat je natisnjen le v nemškem jeziku, v propagandi pa še pripravljajo izdajo v slovenščini in srbohrvaščini. Prevajanje ne bo prav preprosto, pravi Ivo Frbežar, ker slovenska in srbohrvaška strokovna terminologija ni dovolj urejena.

Bo grdi raček zrasel v laboda?

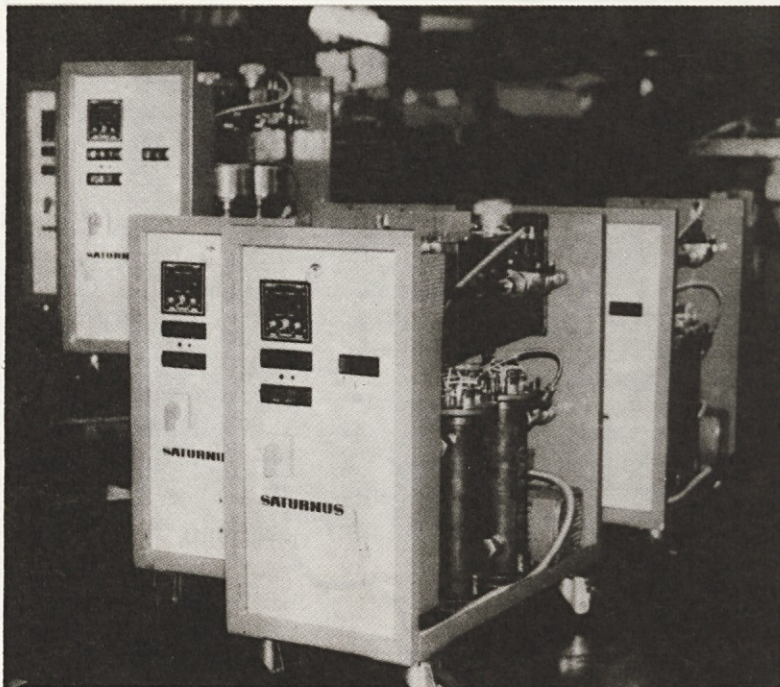
»Raček« v pravljici je veljal za grdega, ker se je razlikoval od drugih v račji družinici. Tudi strojegradnja se razlikuje od ostalih dveh proizvodnih vej Saturnusa po individualnosti svojih proizvodov, po sorazmerno velikem deležu znanja, ki mora biti vloženo v vsak izdelek, po kadrovske strukturi, ki jo zahteva, po dolžini proizvodnega ciklusa. Da velja za grdo, je sicer pretirano reči, saj še nikoli ni bila uvrščena na dnevne rede kolegija ali samoupravnih organov kot problematična. Prvzaprav se na dnevne rede sploh ne uvršča, niti v sklopu običajnih poslovnih poročil. Prav to pa je vredno razmisleka: ali ni nenavadno, da tako malo pozornosti posvečamo proizvodnji, ki naj bi v prihodnosti postala eden nosilnih stebrov Saturnusa?

Prvič je bila zamisel o razvoju strojegradnje zabeležena v gospodaskem načrtu za prejšnje srednjeročno obdobje. Čeprav za našo delovno organizacijo nova proizvodna veja, je bila zasnovana kot zaokrožitev in nadgradnja dosedanje ponudbe Saturnusa. Stroji in celotne linije za pakiranje hrane, farmacevtskih in kemičnih proizvodov naj bi bili spodbuda in dopolnitev prodaji embalaže, hkrati pa nov vir dohodka, ustvarjenega predvsem s prodajo znanja. Stroji in linije za proizvodnjo embalaže naj bi služili Saturnusu, kasneje pa tudi embalažnim tovarnam v tujini. V programu strojegradnje je bila predvidena tudi proizvodnja naprav za temperiranje orodij pri predelavi plastike in gume in naprave za manjšo proizvodno avtomatizacijo.

V dobrem letu je projektna skupina, ki je začela z delom leta 1982, pripravila

načrte in proti koncu naslednjega leta je oddelek strojev dobil najnujnejši prostor in opremo. Oddelek ima vsega 55 zaposlenih in v štirih letih so konstruirali in izdelali približno 50 različnih strojev in naprav. Večina je prototipov, okrog 10 pa so jih izdelali že v več izvodih. Najbolj utečena je za sedaj proizvodnja temperirnih naprav, ki so jih doslej naredili in prodali približno 200, povpraševanje pa še narašča.

Približno četrtino dela opravijo v oddelku strojev za tozda Embalaža in Avtooprema. Večja dela so bila linije za proizvodnjo samostojnih pokrovov, vlagalne avtomatske stiskalnice za izdelavo pokrovov za pločevinke, predmontažna celica za lepljenje stekel Peugeotovih žarometov, naprava za toplotno varjenje plastičnih delov, naprava za brisanje parabol, 30 temperirnih naprav za Avtoopremo, transportna naprava linije

Doslej so v oddelku strojev naredili že okrog 200 temperirnih naprav, naročil pa še ne bo zmanjkalo. Letos je že zagotovljena prodaja tudi več drugih proizvodov.

za proizvodnjo varjenih pločevink. Večina teh strojev in naprav zadovoljivo deluje, izjema je le robilka v liniji za proizvodnjo twist-off pokrovov, ki je ponesrečena priveditev robilke za Pano pokrove. To bo treba konstruirati na novo, pri tem si obetajo pomoč madžarske tovarne.

V proizvodnji strojev torej že imajo kaj pokazati. O dohodkovni uspešnosti pa še ni mogoče govoriti; s prodajo strojev in naprav dosedaj niso niti pokrivali svojih stroškov. Prav zato je strojegradnja, kadar se že omenja, deležna večkrat ne prav spodbudnih pripomb. Kritiki bi verjetno lažje sprejeli razlago, da tako zahteven projekt zahteva daljši razvojni čas, v katerem so vlaganja nujno večja od dohodka, če ne bi bila ob nastanku pospremljena z drugačnimi napovedmi.

Ko je bil sprejet srednjeročni načrt za obdobje 1981-85, je bil Saturnus, kar se strojev in naprav tiče, še popolnoma neznan, če odštejemo nekaj zapiralnih strojev za steklenice in kozarce, ki so bili že narejeni v sodelovanju s Šolskimi delavnicami tehničnih šol. Tudi izkušnje naših inženirjev in orodjarjev z izdelavo strojev za potrebe domače proizvodnje so bile bolj skope. Napovedi v srednjeročnem načrtu pa so bile kljub temu zelo pogumne. Oddelek strojev, ki naj bi ga šele ustanovili, naj bi nato vsako leto za dobro polovico povečal proizvodnjo, prodajal naj bi tudi na tuje in ustvarjal presežek deviznega dohodka. Ker načrt ni temeljil na sistematičnih analizah, je prvzaprav ubesedil občutke, želje in optimizem.

Velikopoteznih napovedi pa ne spremljajo enako velikopotezna ravnanja. Direktor in pomočnik direktorja tozda Orodjarna in vzdrževanje ter vodja konstrukcije in vodja oddelka strojev menijo, da potrebe na tržišču niso bile precenjene. Strojegradnji pa v Saturnusu niso bili zagotovljeni pogoji, kakršne tak projekt zahteva. Problem so kadri, problem je tržna funkcija, ki zaostaja za potrebami oddelka strojev. Po vsem tem času še vedno ni zasedeno mesto vodje prodaje strojev; strojegradnja pa prav v tem začetnem obdobju, ko se mora na tržišču šele predstaviti, potrebuje posebno intenzivna prodaja prizadevanja. Stvar prodaje je tudi način oblikovanja cen.

Precej preglavic povzročajo vnaprej določene cene, ki za te vrste proizvodnje drugod niso običajne, saj od nabave materiala do prodaje izdelka preteče veliko časa.

Tudi financiranje razvoja ni ustrezno rešeno. Po začetnem skupnem vlaganju v ureditev prostorov in opremo je postal razvoj strojegradnje stvar tozda Orodjarna in vzdrževanje. Konec koncev se stroški, kolikor jih s prodajo strojev in naprav ne pokrije sam oddelek strojev, vendarle pokrivajo iz sredstev celotnega Saturnusa, tako s praktično brezobrestnimi posojili kot z višjimi cenami, ki jih plačujeta ostala tozda za storitve tozda Orodjarna in vzdrževanje. Vemo pa, da predvsem to drugo povzroča precej nezadovoljstva in trenj, najbrž več, kot če bi ceno razvoja strojegradnje prikazali črno na belem in odkrito poravnavali iz skupne vreče.

Za konec še malo optimizma, ki ima tokrat menda že vidne temelje. V letošnjem letu v tozdu 7 pričakujejo, da bo strojegradnja sama pokrila svoje stroške. V nasprotju z lanskim letom, ko je ostalo 10 vlagalcev za avtomatske stiskalnice neprodanih zaradi napačno ocenjenih potreb na trgu, delajo letos za znane kupce, ki v večini primerov plačajo velik del cene vnaprej. Za prvo polletje so zmogljivosti oddelka strojev povsem zasedene, izpolnili so tudi že prvo izvozno naročilo za avstrijsko firmo IGM. Letošnji izvoz bo prinesel za približno milijardo starih din deviz. Za naprej je veliko odvisno od tega, če bodo sklenili posel v Sovjetski zvezi; v tem primeru se bo tudi napoved o izvozni usmerjenosti strojegradnje začela kmalu uresničevati. Da bi čim bolj izpolnili proizvodnjo linij za pokrove, pa se dogovarjajo za sodelovanje z madžarsko tovarno, ki ima s tem že izkušnje.

V tozdu in v samem oddelku strojev zaupajo v prihodnost saturnuske strojegradnje. Priprani so, da lahko v nekaj letih postane dohodkovno pomembna in usmerjena tudi v izvoz. Razvoj izdelkov in proizvodnja je stvar njih samih in vedo, da se da še marsikaj izboljšati. Vendar sta ti funkciji le dve v verigi, ki mora delovati kot celota - trženje, kadrovanje, financiranje, razvoj, proizvodnja.

Vita Cajnkó

ŽE DRUGO IZVOZNO NAROČILO

Letos več uspešnih del

Strojegradnja se je dosedaj večkrat izkazala z izdelanimi stroji za prehransko industrijo, s temperirnimi napravami in s stroji in napravami, izdelanimi po naročilih naših tozdov. Vendar doslej ni uspevala kriti vseh svojih stroškov, predvsem zaradi obsežnega razvojnega dela in zaradi nedokončane ali neprodane proizvodnje. Zato smo si zadali cilj, da izdelamo čimveč strojev in naprav; novo zastavljeni proizvodi so pokriti z naročili. Učinek teh prizadevanj je že opazen.

V mesecu marcu smo dokončali sušilno progo za firmo IGM-Avstrija, kar je prvi konvertibilni izvoz strojegradnje. Ta mesec smo prejeli naslednje naročilo iste firme za transportno linijo za konzervne doze. To naročilo je po obsegu dela približno petkrat večje od prejšnjega.

V aprilu zaključujemo montažo 20 temperirnih naprav TNO 6. Za to napravo smo sami razvili črpalko za olje do temperature 200 C. Pri montaži smo imeli velike težave z dobavo elementov. Dobivamo tudi naročila za ostale tipe temperirnih naprav, zato smo sprožili proizvodnjo le-teh.

Zaključujemo montažo 6 zapiralke za twist-off pokrove, ki so že prodane. Načrtujemo, da bodo te zapiralke končane v mesecu maju in dostavljene kupcem pred sezono.

Razvijamo linijsko dozirko za znanega kupca. Načrtujemo, da bo stroj izdelan v naslednjih dveh mesecih.

Izdelujemo in kompletiramo tudi več drugih strojev, med drugim vakuumsko nalivalno, zapiralke SZK 4 za twist-off in pano pokrove in zapiralke SZS 3.

Janko ERKLAVEC

Ekonomska propaganda

- Ekonomska propaganda je množična plačana komunikacija z namenom prenosa informacij, razvijanja pripadnosti in realizacije akcij v korist tiste, ki propagira.¹
- Ekonomska propaganda je posredovanje prodajnih sporočil stvarnim in mogočim kupcem s strani organizacije, ki prodaja izdelek ali nudi uslugo s pomočjo plačanega medija zaradi vplivanja in povečanja dohodka.²
- Ekonomska propaganda je vsaka oblika javnega obveščanja ali informiranja s posrednim ali neposrednim namenom pomagati prodaji dobrin in uslug.³

- Ekonomska propaganda je del komercialnega poslovanja, cilj pa je to poslovanje narediti še uspešnejše.⁴
- Reklama je zbir različnih sredstev in metod informiranja prebivalcev o ponudbi blaga in uslug trgovine.⁵
- Ekonomska propaganda je zbir dejavnosti, oziroma vsaka dejavnost, ki s pomočjo vizualnih in kombiniranih sporočil informira potrošnika (kupca) o izdelkih ali uslugah in vplivih nanj tako, da jih svobodno izbere in kupi (ali naroči uslugo), da bi na ta način tudi povečali prodajo in naredili poslovanje uspešnejše.⁶

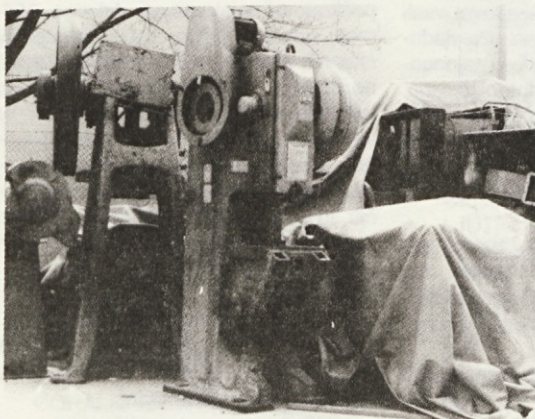
IN ANTIPROPAGANDA

Ko se zaboji uničijo, jih je treba spraviti s poti. In na dvorišču je tooliko prostora ...

Opilki barvnih kovin niso brez vrednosti. Lani je bil neki delavec kaznovan zaradi kraje nekaj kilogramov odpadnega bakra. Kdo pa se bo zagovarjal zaradi takega »skladiščenja« opilkov, ki jim mimoidoči že leta dodajajo smeti?

Tile odsluženi stroji so preveliki, da bi se jih dalo neopazno prenesti mimo vratarja. Kaj mislite, koliko kilogramov bakra bi lahko dobili zanje?

Gornje splošne definicije znanih teoretikov kažejo, kaj je propaganda v svetu: na zahodu, na vzhodu in pri nas.

Nekateri avtorji bolj poudarjajo psihološko delovanje, drugi ekonomski vidik v procesu prodaje (povečanje prodaje, dohodka, dobička...) Na zahodu postavljajo v ospredje interes potrošnika, socialistični teoretiki pa zadovoljstvo potrošnika in interes družbe v celoti - včasih tudi kulture in celo »estetike« in vzgoje ter splošne družbene koristi (pri čemer mislim, da termin estetika v tem kontekstu ni pravi izraz).

Res pa je, da ekonomska propaganda ni samo del prodajnega procesa, ampak kompleksen ustvarjalni komunikacijski proces, ki prodira v vse pore družbeno-političnega življenja tako v ekonomskem smislu kot s pravnega, etičnega, psihološkega vidika.

Je torej splet mnogih procesov, od poslovnega do komunikacijskega in, kot že rečeno, družbeno-ekonomskega. Na kratko lahko rečemo, da je ekonomska propaganda kot oblika promocije ustvarjalna komunikacija, usklajena z interesom in potrebami potrošnika, proizvajalca in družbe v celoti.

Reklama

Reklama se je pojavila v različnih oblikah že zelo davno tega, razvila pa se je v 19. in 20. stoletju. Razvoj kapitalizma ji je dal specifičen karakter. Pod reklamo razumemo zato danes pretirano poudarjanje kvalitete, ki ne obstaja, s ciljem, da ob tem samo prodajo še povečamo. Zaradi diskreditiranja se ta termin danes opušta.

Danes moderna ekonomska propaganda deluje na temeljih raziskovanja trga, učvrščuje zvezo med proizvajalcem in potrošnikom, ustvarja »most zupanja« med njima. Pri nas se v tej zvezi vse bolj utrjuje termin »komuniciranje s tržiščem« v svetu pa uporabljajo n.pr. Nemci izraz Werbung, Američani in Angleži Advertising, Francozi Publicité, itd.

Propaganda

Termin propaganda je od papeža Urbana VII. (1622) povezan s pojmom širjenja in poglobljanja političnih, religioznih in drugih ideologij in ideološkega razumevanja sveta, t.j. širjenje idej, principov, doktrin in dogem. Zato je lahko progresivna ali nazadnjaška.

Gospodarska propaganda

Naloga gospodarske propagande je razvijanje ekonomskega in družbenega potenciala v korist vse skupnosti, zato ekonomsko propagando razumemo kot dejavnost delovnih organizacij, gospodarsko propagando pa kot skupno propagandno prizadevanje nekega nacionalnega gospodarstva v celoti.

Ekonomska propaganda torej posredno ali neposredno vpliva na potrošnika, proizvajalca in družbo.

Ekonomska propaganda bi morala s svojo informacijo nuditi potrošniku ali kupcu vse kar potrebuje.

Ekonomska propaganda

- prebujajo željo in vpliva na potrebo po akciji;
- dviguje kulturno raven ljudi in njihov smisel za estetiko;
- vpliva na spremembo ustaljenih navad in običajev;
- vpliva na prerazporeditev potrošnje.

V zvezi s proizvajalcem ekonomska propaganda

- regulira proizvodnjo (glede na raziskavo tržišča);
- pomaga k hitrejšemu sprejetju novih in inoviranih izdelkov;

- pomaga dolgoročnemu razvoju delovne organizacije;
- ustvarja pozitivno predstavo (image) o proizvajalcu in izdelku ali uslugi;
- povečuje proizvodnjo in obenem znižuje stroške;
- pomaga pri uravnavanju sezonskih nihanj;
- s propagiranjem blagovne znamke pomaga delovni organizaciji in povečuje obseg prodaje izdelka, ki se propagira;
- s pomočjo znanstvenega raziskovanja pravilno usmerja delovne organizacije in pravilno usmerja vlaganje v ekonomski propagandi in v ekonomsko propagando;
- pomaga ponovno pridobiti »izgubljene« potrošnike;
- uspešno deluje na konkurenco in izboljšuje kvaliteto izdelkov in uslug;
- deluje na pospeševanje prometa blaga, reguliranje proizvodnje in potrošnje ter racionalizacijo v transportu in trgovini.

Podobne cilje ekonomska propaganda zasleduje tudi v zvezi s celotno družbo. Ti vključujejo ekonomski, psihološki, sociološki, kulturno-estetski in pravni aspekt.

V skladu s temi cilji je nedvomno potrebno ekonomsko propagando vse bolj podpirati in izboljševati. Od vseh, ki delajo v »službi« ekonomske propagande in publicitete, je treba zahtevati, da se držijo osnovnih postavk etike. Zato prav zato za te posle potrebuje ljudi dobrih značajev in solidne splošne izobrazbe. »Moderen propagandist« mora poznati svoje tržišče, potrebe in omejitve, poznati svojo delovno organizacijo in izdelke (usluge), jih vzporejati s konkurenco ter s svojimi idejami poiskati najboljši način, sredstva in medije za svoje delovanje.⁷ Samo po sebi se razume, da mora odlično poznati psihologijo, etiko, oblikovanje, estetiko itd.

Danes je že vsakemu jasno, da je ekonomska propaganda potrebna tudi v socialističnem gospodarstvu, saj ob vsem drugem skrbi tudi za vzpostavljajanje ravnotežja med proizvodnjo in prodajo. Potrošnik do reklamiranega in pravega blaga pride hitreje, s tem se zmanjšujejo tudi stroški distribucije, oziroma trgovine.

Seveda moramo imeti ob vsem tem vedno v mislih, da deluje ekonomska propaganda v tržnem, t.j. marketinškem sklopu, da je sestavni del komunikacijskega procesa, in ne smemo pozabiti na ustvarjalni vidik, ki vključuje tudi ustvarjalno razmišljanje. Tudi zato je oboje potrebno podpirati in vzpodbujati.

Opombe:

¹ Harry Walther Hepner: Advertising, N.Y. 1964

² Irwin Graham: Encyklopedia of Advertising, N.Y. 1969

³ Borey: Le code du succès en publicité Vendre, Paris

⁵ Vasiljev: Sovjetska trgovska reklama

⁶ Sudar

⁷ Mrvoš

Literatura:

Dr. Josip Sudar:

Ekonomska propaganda, Zagreb, 1971

Dr. Josip Sudar:

Promotivne aktivnosti, Zagreb, 1979

Dr. Peter Doyle:

The Economic Aspects of Advertising,

Dorothy Cohen: Advertising

Dušan Mrvoš:

Propaganda - reklama, Zagreb, 1959

Rudolf Seyfert:

Wirtschaftliche Werbelehre, 1952

Irwin Graham:

Encyklopedia of Advertising, N.Y. 1969

Telefoniranje nas stane 3 stare milijarde letno

Naši predstavniki so bili na obisku v firmi HELLA v Zahodni Nemčiji. Eden izmed njih je želel telefonirati. Ko se je pripravil že k tretjemu pogovoru, ga je direktor, pri katerem so bili na obisku, opomnil, da z njegovega aparata ne more več telefonirati, ker ima za telefoniranje omejeno mesečno vsoto, ki je ne sme prekoračiti, ker se mora v nasprotnem primeru zagovarjati.

Sami smo pravzaprav kar brezbržni do naših skupnih izdatkov, ko ne gredo naravnost iz našega lastnega žepa. Vas je že kdaj zanimalo, koliko nas v Saturnusu stane telefoniranje? Ne ravno malo! Za februar je Saturnus (predstavništvo v Beogradu ni vključeno) poravnal račun za PTT storitve v višini 2,368.074 din, za marec pa 2,372.995 din. Tega sem si malo natančneje ogledala.

Vsota 2,372.995 din vključuje tudi stroške telefoniranja naših servisnih služb in počitniških domov v višini 31.003 din in račun za dva teleprinterja oziroma za domače in mednarodne teleks zveze v višini 174.949 din. Stroški za telexe znašajo sorazmerno malo, ker štedimo tako, da vsako besedilo predhodno naluknjamo na trak in je nato oddano avtomatsko. Pri stroških za telefoniranje je treba še omeniti, da je stal impulz v marcu 4 din, v aprilu pa stane že 5 din.

Če se pogovarjamo v Ljubljani, se oglasi impulz na 3 minute, če kličemo Beograd, na 5 sekund. Seveda ni vseeno, če se pogovarjamo 3 minute ali pa eno uro! Sicer pa si preberite nekaj mnenj o telefoniranju.

Daniel Gamberger, direktor tozda Avtooprema:

»Že dalj časa premišlujem o stroških, ki relativno pomenijo malo, absolutno pa niti ne tako malo. Sem spadajo tudi stroški telefoniranja, ki jih sploh nimamo v evidenci. Menim, da bi bilo izredno pametno, da bi začeli te stroške spremljati. S tem bi sčasoma dosegli racionalno porabo. Potrebno bi bilo preveriti, če bi lahko te stroške spremljali po posameznih številkah in po vzoru razvitega sveta, kjer so na te stroške zelo pozorni, postavili maksimume, ki jih brez obrazložitve ne bi smeli preseči.

V našem tozdu smo opažali, da je bilo veliko telefonskih pogovorov zlasti v popoldanskem času in to tudi izven območja Slovenije. Ker vemo, da so stroški telefoniranja dokaj visoki, smo se odločili za nabavo javne telefonske govorilnice in menimo, da se bodo stroški zdaj vsaj delno zmanjšali. Ker pa računov za PTT storitve nikoli nismo preverjali, zdaj tudi mogel reči kaj o konkretnih pozitivnih rezultatih.«

Vzdrževalca telekomunikacijskih terminalov v Saturnusu, Drago Kodrič in Dejan Pogačnik:

»V Saturnusu imamo 12 direktnih telefonskih linij. Centrala v Mostah pa ima 16 naročniških linij in dodatno prečno zvezo. Centrala v Avtoopremi ima 12 naročniških števil. Naročniška številka je enaka zbirnemu priključku; stranka kliče naročniško številko, če je ta zasedena, lahko zasede eno od 15 naročniških števil - prvo, ki je v sklopu teh prosta in tako dobi željeno zvezo. Primer je naveden za Moste, kjer imamo eno naročniško številko, za katero pa se jih skriva še 15. To se pravi 16 oseb lahko istočasno kliče iz lokalnega telefonskega prometa v krajevni telefonski promet, če so na to upravičene (območje Ljubljane, Slovenije, Jugoslavije ali mednarodno) - seveda, če so vse te naročniške številke proste, saj se telefonski promet odvija v obe smeri.

Stare telefonske centrale - sistem crossbar - imajo manjšo možnost za lokalne zapore kot sodobne elektronske telefonske centrale, kakršna se nahaja eno leto v nabavni in prodajni službi na Proletarski 4. Na tej centrali lahko omejimo telefonske pogovore tudi na samo vnaprej določene številke v posamezni omrežni skupini ali v posameznih mestih mednarodno, na primer interna 253 ima lahko upravičen lokalni promet, dve številki v Ljubljani, eno v Beogradu in firmo VW v Nemčiji, drugih številki pa potem s tega aparata ni mogoče klicati.

Prečna zveza sta dve liniji, ki jih imamo v najemu za interno povezavo med Mostami ter prodajno in nabavno službo na Proletarski in za kateri pošti ne plačujemo računa preko števca, temveč le najemnino za liniji.

Upravičenost na zvezo na javno telefonsko centralo in omrežne skupine pa odobri vodja oddelka, direktor ali sekretar po dogovoru in potrebi.«

Anton Klepec, vodja finančne službe: »3 stare milijarde ni majhen denar! Ne menim, da bi ta strošek lahko kar odpravili, pomemben del te vsote pa bi lahko zagotovo zmanjšali z nadzorom. To bi bilo lahko z računovodskim nadzorom, za kar pa je seveda potrebno prepričanje celotnega vodstva delovne organizacije, da je to potrebno in smotno.«

Gospod Guckuk, Volkswagen:

»Večina telefonskih aparatov v Volkswagnu je vezanih na elektronsko centralo. Izjeme so referenti, ki imajo veliko opravka z dobavitelji in seveda vodilni in vodstveni kadri, ki imajo lastne številke oziroma direktni priključek na pošto; Vsak pogovor zabeleži računalnik in sicer številko aparata, datum, čas klica, številko, ki jo kličete, kako dolgo je pogovor trajal in koliko je stal. Konec meseca dobi vsak zaposleni obračun in mora privatne pogovore plačati oziroma stroške za telefoniranje mu odtrgajo od osebnega dohodka.«

Veliko tem je še ostalo odprtih za NAŠ DENAR, pa saj že v začetku nisem nameravala pisati v nedogled. Hotela sem opozoriti le na to, da k dobremu osebnemu dohodku ne doprinese le neposredna proizvodnja, ampak je zanj treba storiti še veliko več. Pa se obnašamo kot slovite orientalske opice NE VIDIM, NE SLIŠIM, NE REČEM NIČ. Torej imamo - kljub temu da so nizki - še vedno previsoke osebne dohodke. Toda ko denarja ni, takrat tudi stavke več ne pomagajo!

Anamarija Plesničar

Težja poškodba pri brušenju krožnih škarij

Bučar Andrej, predelavec na oddelku samostojnih pokrovov, je z brušenjem pričel ob 22.00 uri, po končanem rednem delovnem času. Nože, ki so v parih (5 parov), je brusil tako, da je najprej nabrusil vse zgornje, potem pa je prešel na spodnje.

Med brušenjem drugega spodnjega noža je po barvi isker in samega noža ugotovil, da je rob krožne brusne plošče na mestu stika z nožem skrhan.

Skušal je poravnati brusilni rob. To je opravljal z brusnim kamnom dimenzij približno 50x50x15 mm.

Ko se je na približno 50 do 80 mm približal stičnem mestu med brusno ploščo in nožem, na katerem se oba vrtila navznoter, mu je potegnili palec desne roke, ter mu ga odrezalo v višini prvega članka, neposredno pod nohtom. Sam je prišel do vratarice, kjer sta mu vratar in dežurni energetik nudila prvo pomoč, narkar je bil z rešilcem prepeljan na

urgentni blok kliničnega centra, kjer so mu odstranili prvi členek poškodovanega prsta.

Po poškodbi so bile ugotovljene naslednje opustitve varnostnih predpisov:

- ker se lahko, elektromotor, na katerega os pritrdimo brusno ploščo, vrtili v obe smeri, bi delavec moral izbrati tisto, pri kateri mu tudi ob približanju stičnem mestu med brusno ploščo in nožem le-ta ne more potegniti prsta ali roke medse;
- delavec bi moral uporabiti brusni kamen večjih dimenzij, ker bi s tem povečal razdaljo med roko in nevarnim območjem;
- brušenje škarij je, zaradi odstranitve zaščitenega oklepa nad noži, delo s povečano nevarnostjo za poškodbe, torej ga delavec ne bi smel opravljati sam, ker v primeru še težje poškodbe in morebitni izgubi zavesti ne bi bilo nikogar, ki bi mu lahko pomagal.

Rihard Gerbec

Prikaz nesreč v lanskem letu:

	TOZD-3	TOZD-5	TOZD-7	DSSS	DO
Število zaposlenih 31. 12. 1986	703	698	271	238	1910
- nesreče pri delu	38	41	25	2	106
- lažje	38	38	24	2	102
- težje	-	3	1	-	4
- na poti na delo in z dela	8	11	6	4	29
- pogostost nesreč v %	5,40	5,87	9,23	0,86	5,54
- resnost nesreč (izg. dni na 1 nás.)	10,97	12,4	9,60	30,5	11,60

Lani 106 nesreč pri delu

Lani se je pri delu poškodoval vsak dvajseti delavec Saturnusa. Prevladovala so sicer lažje poškodbe; najpogostejši so bili vrezi ali ubodi s pločevino, udarci s predmeti, tujki v očeh, opekline, padci. Štirje delavci so se na delovnem mestu težje poškodovali, devetindvajsetim pa se je nesreča pripetila na poti na delo ali z dela.

Nesreče so se največkrat zgodile zaradi neuporabe zaščitnih sredstev, zaradi neurejenega delovnega okolja, kršenja varstvenih ukrepov, poseganja v nevarno področje orodja ipd.

Najpogostejše so bile nezgode v tozdu Orodjarna in vzdrževanje, kjer se je lani

poškodoval vsak deveti delavec. Najmanj nevarno pa je, kot kaže, delo v skupnih službah, kjer pogostost nesreč ne dosega niti enega odstotka in še od teh se je polovica zgodila na poti na delo ali domov. Vendar pa so delavci skupnih služb po poškodbah počasneje okrevali; vsak poškodovanec je bil v povprečju 30 dni v bolniškem staležu, medtem ko je »povprečni« poškodovanec v tozdh vrnil na delo približno po 11 dneh.

V vsej delovni organizaciji je bilo zaradi delovnih nezgod izgubljenih 1.230 delovnih dni; to je toliko, kot če bi imeli vse leto 5 zaposlenih manj.

STANOVANJSKA POSOJILA

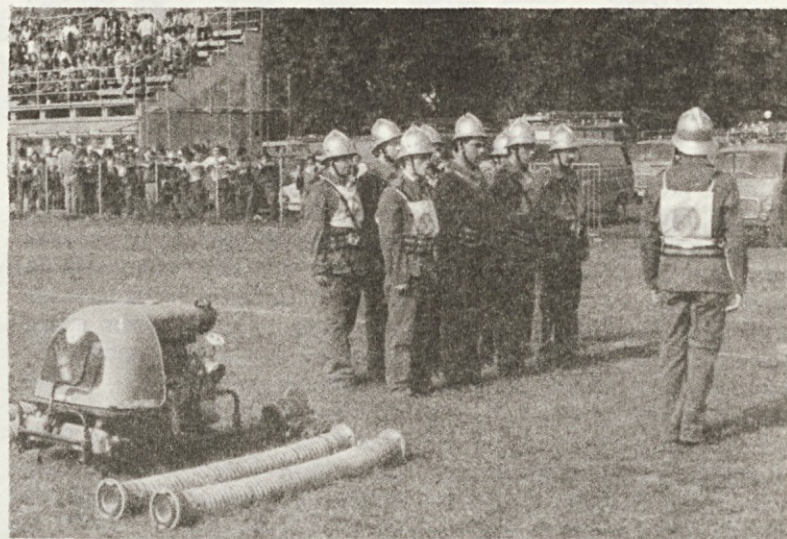
Prednostne liste so potrjene

Kako bo letos s stanovanjskimi krediti, zanima tiste, ki kupujejo stanovanja, gradijo ali adaptirajo. Denar pride najbolj prav spomladi in poleti, ko je na gradbiščih najbolj živahno, in skrbi jih, da bodo posojila tako kot lani na voljo šele konec poletja.

Postopek je skoraj že končan, pravi referentka za družbeni standard. Delavski sveti so prav v teh dneh rekli svoje o listah prosilcev in če bo šlo brez zatikanj, bodo lahko delavci začeli porabljati posojila že v maju. Stvar lahko zavlečejo le morebitne pritožbe.

Letošnjim prejemnikom kreditov se tudi ni treba bati, da bi jih zadela napovedana sprotne revalorizacija posojil; zagotovljeno imajo 9 % obrestno mero.

Med 77 prosilcev, ki so se uvrstili na sezname, bo razdeljenih 200 milijonov din posojil. Razporeditev po tozdh pa je taka:

Ste že kdaj opazovali gasilce med vajo? Ko z naglimi gibi sestavljajo opremo in nato »napadajo« vnaprej določen cilj, je vse videti kot hec. A ta hec ima prav resen namen - da bi nikoli ne šlo zelo zares.

NAŠI GASILCI

Proti ognju pomaga previdnost

Preteklo leto je bilo v Saturnusu na področju varstva pred požarom dokaj uspešno. Izobraževanje članov kolektiva je rodilo uspehe. Imeli smo sicer dva manjša, komaj zaznavna požara, ki pa sta bila v trenutku pogašena. Gasilci so vse bolj opazni ne samo na vajah, ampak tudi na delovnem mestu in po njih se lahko zgledujejo ostali člani kolektiva.

Delamo v zelo neugodnih razmerah, v dveh in celo v treh izmenah na petih lokacijah. Pa še težje bo delati in širiti gasilsko dejavnost, ker se je že in se bo še poostriala delovna disciplina v proizvodnji. Izmene delajo od 6. do 14. ure, od 14. do 22. ure in ponoči do 6. ure, pri tem pa ni časa, da bi gasilci ob koncu prve izmene vadili, ker delavci ob proizvodnih trakovih brez prekinitve predajajo delo naslednji izmeni. Toda zaupanja vase ne smemo izgubiti.

Tudi nekateri vodilni delavci nikakor ne morejo razumeti, da gasilska dejavnost ni sama sebi namen,

ampak je zelo koristna in celo nepogrešljiva za celoten kolektiv. Zadnja letna konferenca, prvotno sklicana za 24. marec, nam je prav zaradi tega in malo zaradi lastne nerodnosti propadla. Če nam nočejo pomagati, nas naj pri delu vsaj ne ovirajo.

Da bomo imeli več uspeha, se moramo bolj posvetiti preventivnemu delu. Z izobraževanjem gasilcev in članov kolektiva bomo dosegli, da bo sleherni sodelavec pozoren na svojem delovnem mestu in da bo naredil vse potrebno, da ne bo prišlo do požara. Preventivna dejavnost mora postati stalna oblika dela. Ne smemo pa pozabiti tudi na usposabljanje za gašenje požarov.

Učinkovitost požarnega varstva je še vedno odvisna predvsem od človeka. Vse aktivnosti moramo usmeriti v prebujanje ljudi. Na zavest ljudi pa lahko vplivamo le z dobro načrtovanim, metodičnim in organiziranim izobraževanjem ter širjenjem požarnovarnostne kulture.

Vlado Dernovšek

TOZD	št. prosilcev	din
Embalaža	21	60.000.000
Avtooprema	26	70.000.000
Orod. in vzdr.	12	26.000.000
DSSS	18	44.000.000
Skupaj	77	200.000.000

Za gradnjo hiše:
v zadržni gradnji 7.182.000 din
za individualno gradnjo hiše 5.670.000 din
za adaptacije:
30 % od predračuna, a največ do maksimalne višine posojila za nakupe stanovanj standardne površine.

Delavski sveti so potrdili tudi letošnje maksimalne višine posojil:

Za nakupe:

1 oseba	5.370.000 din
2 osebi	3.780.000 din
3 osebe	4.840.000 din
več oseb	7.560.000 din

KADROVSKE SPREMEMBE

MAREC

PRIHODI

JOŠIČ GOJA	AO
OSMANAGIĆ RAHILA	AO
MAHMUTOVIĆ ZINETA	EMB
HASANOVIĆ RASIMA	AO
STRNAD TANJA	EMB-Zalog
KRANJEC MARJAN	EMB-Tiskarna
BEGANOVIĆ REMZIJA	EMB
KENDIĆ ŠEMSA	AO
KOČEVAR ALEKSANDER	EMB-Zalog
ČORALIĆ IZET	EMB v JLA
LAŠTRIĆ TOMISLAV	EMB

PAVLOVIĆ VIDOSAVA	AO
RISTIĆ DRAGICA	AO
PIŠEK MOJCA	AO
SIROČIĆ SLOVEN	EMB-Zalog
KVRŽIĆ NADA	AO
NIKOLIĆ MILOŠ	EMB
MARINČ VESNA	AO
FORSTER VIKTOR	AO
PUŠNIK BOJA	EMB-Zalog
MULALIĆ RAZIJA	AO
STAMATOVIĆ TOMICA	EMB
LIPOVEC SILVA	EMB-Zalog
TOVILOVIĆ ZDRAVKO	EMB-Tiskarna
CENCIGH EMIL	AO
LJUTIĆ DURSUMA	EMB-Zalog
VELIČKOVIĆ ANDREJ	EMB-Zalog
SIVKA JOŽE	EMB-Zalog
STEPANOVIĆ LJILJANA	EMB
SIJAMHODŽIĆ SEIDE	EMB-Zalog
PEVULJA RADA	EMB-Zalog
ŽAGAR EDVARD	AO
KLJAJIĆ JASMIN	EMB-Zalog
JOVIČIĆ MILE	EMB-Zalog

NIKOLIĆ ZORAN	EMB-Zalog
GOLOB SLAVKO	EMB
KORDIĆ BORKA	EMB
SLADIĆ BOGDAN	EMB-Zalog
GERIČ BORIS	AO-iz JLA
KONSTANTIN DRAGAN	DSSS
REBERNJAK JASNA	DSSS
DERNOVŠEK SANDI	AO iz JLA
JENKO ANTON	DSSS

ODHODI

RAZIVIĆ SAČA	AO
KORITNIK PETER	EMB
BALTIĆ MUHAREM	EMB-Zalog
ŽEJN VERA-MARIJA	AO
POGLAJEN DEJAN	OR
PRIJATELJ IVO	DSSS
OBROVAC TOMISLAV	AO
BULETINAC SAVO	AO
BULETINAC PREDRAG	AO
MANEVSKI LJUPČE	OR v JLA
BLATNIK ZVONKO	OR v JLA

BARLE MATJAŽ	OR v JLA
KOCIJANČIČ ANDREJ	OR v JLA
SLAK ANDREJ	OR v JLA
RADIVOJEVIĆ VLADIMIR	OR
CERAR BRANKO	OR
PAJK ANTON	OR
JERANČIČ DUŠAN	OR
NOVAK VIKTOR	AO
KLEMENČIĆ ANICA	EMB-Tiskarna
KASTELIĆ MIROSLAV	AO
VALENTINČIČ IGOR	AO
PAVLIN ALEKSANDER	EMB-Zalog
JANKOVIĆ CVETANA	OR
BABNIK ANTON	EMB-Zalog upokojen
LUKEŽIČ ANTON	AO-upokojen
SLADIĆ BOGDAN	EMB-Zalog
LUZAR MARIJA	EMB-upok.
LAMBREHT MILAN	AO
LIKOVIČ JANEZ	OR
VIDMAR JOŽE	EMB-Zalog
GRAJ MARIJA	EMB-Zalog
ŠKOF SONJA	AO

LETOVANJE

Za tretjino prosilcev ni prostora

Za tretjino prosilcev ni prostora

Kakor vsako leto smo letos razpisali proste počitniške enote. Zadnji rok za prijavo je bil 20. marec. Prijavilo se je 437 kandidatov za vse objekte: počitniški dom Veli Lošinj in Kranjska gora, počitniške prikolicice v Zeleni laguni, Lanterni in Podčetrtku.

Komisija, sestavljali so jo člani Izvršnih odborov OOZS (TOZD-3 - 2 člana, TOZD-5 - 2 člana, TOZD-7 - 1 član, TOZD-9 - 1 član), je imela dva dni delo z razporejanjem. Upoštevali so kriterije, kot so zapisani v Pravilniku o počitniški dejavnosti.

Vsakoletna praksa je, da se kandidati, katerih prijava ni ugodno rešena, na vse viže pritožujejo.

Čutijo se prizadete, ne pomislijo pa na to, da so bili tudi drugi kakšno leto nazaj prizadeti, ko so oni sami letovali v naših prikolicah in domovih. Nekatera imena se resda ponavljajo, to so predvsem imena zakoncev, ki sta oba zaposlena v delovni organizaciji, in imena delavk-cev samohranilk-cev, ker sta po pravilniku prva kriterija. Sledi pa kriterij šoloobveznih otrok, kolektivni dopust, zdravstveno stanje.

Na žalost smo ljudje postali preveč sebični in vedno vidimo samo sebe in zahtevamo zase, ne potrudimo pa se razumeti okoliščine, ki naj bi bile tudi drugim kdaj v prid.

Cene storitev naših počitniških enot za poletno sezono so v obravnavi.

Predlog cen je:

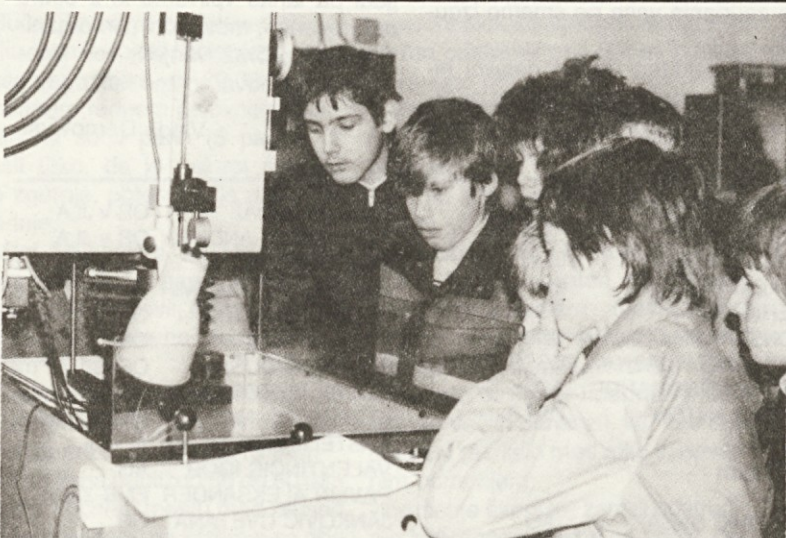
	Veli Lošinj penzion	Kranjska gora polpension
Člani kolektiva, zakonci, upokojenci, otroci nad 10 let	4.520.-	2.940.-
Otroci do 10 let	3.390.-	2.030.-
Prikolice	2.710.-	

V primerjavo nekaj cen drugih delovnih organizacij.

	Papirnica Vevče	Slovenija avto	Kolinska
Člani kolektiva, otroci nad 10 let	5.000.-	4.500.-	2.100-5.400.-
Zakonci	6.500.-	4.500.-	2.100-5.400.-
Otroci do 10 let	3.150.-	3.400.-	2.100-5.400.-
Prikolica	3.000.-	4.500.-	1.400-3.600.- po dohodkovnih skupinah

Vsem, ki boste letovali v naših počitniških objektih želimo prijeten dopust!

Etelka Čečelič

Dan za osnovnošolce

15. aprila smo spet odprli vrata Saturnusa učencem sedmih razredov osnovnih šol, ki se bodo kmalu odločili za poklic. Naši izobraževalci so jih napotili v tozd Orodjarna in vzdrževanje, kjer so jim orodjarji razkazali stroje in opisali delo.

Potrebujemo veliko kovinajrev, vendar jih primanjkuje. Vsako leto razpišemo več deset novih štipendij. Mogoče pa se bodo nekateri od učencev, ki so obiskali našo orodjarno in oddelek strojev, odločili za kovinarski poklic in kasneje za zaposlitev v Saturnusu.

8 GLAS SATURNUSA

Tretjina Saturnužanov vključenih v BVP

Blagajna vzajemne pomoči je bila v naši delovni organizaciji osnovana leta 1981 na pobudo sindikata. Takrat smo sestavili tudi pravilnik, po katerem blagajna posluje. Po prvi akciji za pridobivanje članstva

se je vključilo nekaj nad 100 zaposlenih. Takrat so člani plačevali mesečno članarino 100 din, vsak član pa je lahko, če je izpolnjeval pogoje, predpisane s pravilnikom, dobil brezobrestno posojilo 5.000 din, ki jih je vrmil v 10 mesečnih obrokih. Ker smo uspešno poslovali in reševali manjše likvidnostne težave članov, je zanimanje za članstvo v BVP naraščalo. Tako se je število članov z začetnih 100 povzpelo na današnjih 688.

ANTIJEZIKOVNI KOTIČEK

Dovolite mi navezati se

Spoštovana tovarišica glavna in odgovorna urednica!

Dovolite mi, da se navežem na Vas oziroma na Vaš ANTIJEZIKOVNI KOTIČEK. Najprej naj izrazim svoje zadovoljstvo, da ste uvedli tako koristno rubriko. Na doseženi stopnji razvoja naše družbe, ko je tako rekoč vsak delavec v združenem delu tudi samoupravljalec in s tem v nekem smislu družbenopolitični delavec, je pomembno nuditi vsem prizadetim široko dostopno jezikovno usposabljanje. Želel pa bi Vaše tozadevno oziroma topogledno izvajanje še dopolniti. Saj se spomnite naslova iz februarске številke Vašega cenjenega lista: »Nikar ne delajte, rajši pristopajte k delu!« Kako prav je, da ste pristopili k popularizaciji glagola pristopiti, saj je to res zelo uporaben politično aktivistični glagol. Toda prisluhnite, koliko lepše zveni ista misel, če delo nadomestimo z aktivnostjo: »Nikar ne delajte, rajši pristopite k aktivnosti!« Če pa stremite, da bi bili še bolj angažirani, uporabite primeren pridevnik - kot na primer: »Pristopajte h konkretni aktivnosti!« Nek sitnež mi je ondan rekel, da ne pozna nobene aktivnosti, ki ne bi bila konkretna. Toda ta ugovor je v naših družbenih razmerah povsem neosnovan, saj se bo vsak Vaš čitalec strinjal, da pri nas tudi abstraktne aktivnosti nikoli ne zmanjka.

S tovariškimi pozdravi Vaš

LOJZEK PLANINEC

Tudi naše poslovanje pa se je moralo prilagoditi težavam celotnega gospodarstva in hitro rastoči inflaciji-zviševali smo članski prispevek in višino odobrenih posojil.

Spremembe teh dveh postavk sprejemamo na občnih zborih. Na zadnjem smo sprejeli sklep, da bo znašala članarina 2.000 din mesečno, od 1. 6. 1987 pa si bodo člani lahko izposodili 100.000 din, ki jih bodo morali tako kot doslej vrniti v desetih mesecih.

Kakor vsaka organizacija se tudi mi ob izvrševanju nalog srečujemo s težavami. Ena takih težav se je pojavila ob zadnjem občnem zboru, ko se zaradi poostrene delovne discipline sestanka ni mogla udeležiti velika večina članov. Namesto dveh zborov smo letos organizirali samo enega v menzi v Mostah. Da niso bili člani TOZD Avtooprema in obrata Zalag prikrajšani, smo nekaj članov pismeno povabili na občni zbor.

Vse tiste, ki se občnega zbora niso udeležili, pa vabim, da posredujejo svoja kritična opažanja ali predloge, kako naj še izboljšamo delo naše skupne organizacije.

Branko Jerman